

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-533891-II/06/PS

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 15/10/2003

Pan

Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Warszawa

Michał Lasek, Rzecznik Praw Obywatelskich

W dniu 7 czerwca 2006 r. podjąłem z urzędu sprawę potrzeby uzupełnienia art. 157 a Kodeksu karnego poprzez dodanie do jego treści fragmentu, penalizującego nieumyślną formę czynu opisanego w art. 157 a § 1 k.k. W sprawie tej, w dniu 16 czerwca 2006 r. skierowałem wystąpienie do ówczesnego Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego.

W wystąpieniu tym wskazałem, iż przepis art. 157 a k.k. przewiduje sankcję za uszkodzenie ciała dziecka poczętego lub spowodowanie rozstroju jego zdrowia. Warunkiem przestępności jest umyślność spowodowania skutku, o którym mowa w tym przepisie, co wynika z zasady wyrażonej w art. 8 k.k. Podkreśliłem jednocześnie, że działanie w zamiarze spowodowania uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia zagrażającego życiu dziecka poczętego, w szczególności przez lekarza, w praktyce jest jednak czymś zupełnie wyjątkowym. Najczęściej spowodowanie takiego uszkodzenia lub rozstroju jest rezultatem karygodnej lekkomyślności lub niedbalstwa (świadomego albo nieświadomego naruszenia obowiązku wymaganej ostrożności), które obecnie pozostaje bezkarne. Jest to - w mojej ocenie - poważna i dolegliwa luka w regulacji prawnej, która wymaga pilnego usunięcia.

W odpowiedzi, Minister Sprawiedliwości podzielił mój postulat odnośnie potrzeby wprowadzenia stosownych zmian legislacyjnych do wskazanego przepisu. W rządowym projekcie nowelizacji kodeksu karnego z dnia 23 listopada 2006 r. treść art. 157a została zmieniona w ten sposób, że po § 1 dodano § 2 w brzmieniu: „Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”. Dodano także § 3 o treści: „Jeżeli w następstwie czynu określonego w § 1 lub 2 dziecko nie urodziło się żywe, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”; zmieniona została także numeracja pozostałych paragrafów i odpowiednio treść

ostatniego paragrafu, stanowiącego, iż matka dziecka, dopuszczająca się czynu z art. 157 a § 1, 2 lub 3 nie podlega karze.

Projekt zmian w powyższej formie został skierowany do Sejmu (druk nr 1756 Sejmu V kadencji, wpłynął w dniu 22 maja 2007 r.).

Ustawa zmieniająca Kodeks karny w omawianym zakresie nie została jednak uchwalona w związku z przedterminowymi wyborami parlamentarnymi z dnia 21 października 2007 r. W związku z zasadą dyskontynuacji, wskazany wyżej projekt nie stał się przedmiotem prac Sejmu VI kadencji.

Kolejne wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości w przedmiotowej sprawie, powtarzające tezy powołanego wcześniej wystąpienia, skierowałem w dniu 14 maja 2008 r.

W odpowiedzi udzielonej mi pismem z dnia 27 czerwca 2008 r. wskazano, iż wobec wagi problemu, dotyczącego gwarancji realizacji zasady ochrony życia ludzkiego od momentu poczęcia do śmierci rozważone zostanie podjęcie prac nad nowelizacją w tym zakresie kodeksu karnego.

Następne wystąpienia w przedmiotowej kwestii skierowałem do Ministra Sprawiedliwości w dniach: 20 listopada 2008 r., 2 lutego 2009 r. i 28 lipca 2009 r. Na żadne z tych wystąpień nie otrzymałem odpowiedzi. Należy przy tym podkreślić, iż ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zmianami) w art. 15 ust. 2 nakłada na organ organizację lub instytucję, do której zostało skierowane wystąpienie obowiązek udzielania Rzecznikowi odpowiedzi bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu 30 dni.

Analiza projektów ustaw nowelizujących kodeks karny, dostępnych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości wskazuje, iż do chwili obecnej nie został opracowany nowy projekt zmian w omawianym zakresie.

W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Premiera o podjęcie stosownych działań, mających na celu udzielenie mi odpowiedzi przez Ministra Sprawiedliwości na wyszczególnione powyżej wystąpienia jak również wyeliminowanie w przyszłości opóźnień w przekazywaniu Rzecznikowi Praw Obywatelskich odpowiedzi na kierowane przez niego wystąpienia.

Łukasz Jędrzejewski
Minister Sprawiedliwości